

16de vergadering

Dinsdag 28 januari 2003

Aanvang 10.00 uur

Voorzitter: Braks

Tegenwoordig zijn 65 leden, te weten:

Baarda, De Beer, Van de Beeten, Bemelmans-Videc, Van den Berg, Bierman, Bierman-Beukema toe Water, De Boer, Boorsma, Braks, Broekers-Knol, Van den Broek-Laman Trip, Van Bruchem, Castricum, Doesburg, Dölle, Dupuis, Van Gennip, Groen, Hessing, Van Heukelum, Hofstede, Holdijk, Van den Hul-Omta, De Jager, Ketting, Kneppers-Heijnert, Kohnstamm, Van der Lans, Van Leeuwen, Lemstra, Lodders-Elfferich, Luijten, Lycklama à Nijeholt, Maas-de Brouwer, Meindertsma, Pastoor, Platvoet, Le Poole, Pormes, Rabbinge, Rensema, Roscam Abbing-Bos, Rosenthal, Ruers, Van Schijndel, Schoondergang-Horikx, Schuurman, Schuyer, Stevens, Swenker, Tan, Terlouw, Van Thijn, Timmerman-Buck, Varekamp, Ter Veld, De Vries, Van Vugt, Walsma, Werner, Witteveen, Woldring, De Wolff en Wolfson,

en de heren Remkes, vice-minister-president, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Donner, minister van Justitie, Veerman, minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Van Geel, staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, en mevrouw Ross-van Dorp, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Van Eekelen, Eversdijk, Jurgens, Zwerver, Van der Linden en Dees, wegens verblijf buitenslands;

Jaarsma, wegens ziekte;

Ginjaar, wegens verblijf buitenslands, ook volgende week.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst, die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het einde van deze editie.)

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Wijziging van de Wet toezicht effectenverkeer 1995 in verband met uitbreiding van het effectentypisch gedragtoezicht naar alle financiële instellingen die actief zijn op de effectenmarkten (28361);**

- **Instelling van een vast college van advies op het terrein van veiligheid van gevaarlijke stoffen (Wet Adviesraad gevaarlijke stoffen) (28387);**

- **Wijziging van de Wet op het primair onderwijs onder meer in verband met de vereenvoudiging van de voorschriften verband houdend met Weer Samen Naar School (28493);**

- **Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministe-**

rie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2003 (28600-V);

- **Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 2003 (28600-VI);**

- **Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (VIII) voor het jaar 2003 (28600-VIII);**

- **Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII) voor het jaar 2003 (28600-XII);**

- **Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (XIV) voor het jaar 2003 (28600-XIV);**

- **Vaststelling van de begrotingsstaat van het Infrastructuurfonds voor het jaar 2003 (28600-A);**

- **Vaststelling van de begrotingsstaat van het Diergezondheidsfonds voor het jaar 2003 (28600-F);**

- **Wijziging van de Ziekenfondswet en de Wet financiering volksverzekeringen mede in verband met het scheiden van de financiering van de beheerskosten Zfw en AWBZ (28678);**

- **Wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek in verband met versnelde invoering toets nieuwe opleiding (28681);**

- **Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2002 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (28699);**

- **Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van**

Voorzitter

Justitie (VI) voor het jaar 2002 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (28700);

- **Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (VIII) voor het jaar 2002 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (28702);**

- **Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII) voor het jaar 2002 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (28707);**

- **Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (XIV) voor het jaar 2002 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (28709);**

- **Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2002 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (28711);**

- **Wijziging van de begrotingsstaat van het Diergezondheidsfonds voor het jaar 2002 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (28716);**

- **Wijziging van de begrotingsstaat van het Infrastructuurfonds voor het jaar 2002 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (28717).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is het **debat** over de **mogelijke controversialiteit van het wetsvoorstel Wijziging van de Tijdelijke wet noodcapaciteit drugskoeriers (28627).**

De **voorzitter**: Het gaat hierbij om een debat tussen de kamerleden onderling. De minister is toevallig in dit huis aanwezig. Ik heet hem uiteraard van harte welkom om het debat bij te wonen.

□

Mevrouw **Tan** (PvdA): Mijnheer de voorzitter. De fractie van de Partij van de Arbeid is van mening dat de wijziging van de Tijdelijke wet noodcapaciteit drugskoeriers als controversieel dient te worden aangemerkt. In de notitie van deze Kamer ter definiëring van het begrip

controversieel van 23 april 1998 staat: "Controversieel zijn die wetsvoorstellen waarvan redelijkerwijze verwacht mag worden dat behandeling met een ander kabinet tot een andere uitkomst zal leiden. Het gaat daarbij om een politieke afweging, waarbij – per geval – ook een aanmerkelijke minderheid recht van spreken heeft." Ook is vier jaar geleden in het College van senioren bepaald dat wanneer een aanmerkelijke minderheid vindt dat een wetsvoorstel als controversieel moet worden aangemerkt, daar een goede argumentatie aan ten grondslag ligt. Voor zo'n goede argumentatie kan een globale inhoudelijke beschouwing niet achterwege blijven, niet in de laatste plaats omdat minister-president Balkenende in het relevante interpellatiedebat van 26 november 2002 steeds hamerde op het landsbelang als doorslaggevend criterium. Wel nu, wat is dan in dezen het landsbelang?

Om te beginnen stond de fractie van de Partij van de Arbeid uiterst kritisch ten opzichte van de gekozen aanpak, waarbij heenzendend met een dagvaarding van drugskoeriers volstrekt werd afgewezen. Met een aantal deskundigen, zoals raadsheren van de Antillen en Aruba, lag voor ons de prioriteit meer bij het opsporen van degenen die de drugskoeriers op pad sturen. Het leggen van de verkeerde prioriteit door het in detentie nemen van alle drugskoeriers is naar onze mening een heilloze weg die de aandacht afleidt van de grote misdaad achter de schermen. Vervolgens raakt ook nog de justitiële keten volstrekt verstopt en zijn gigantische budgetten nodig voor capaciteitsuitbreiding. Collega Van de Beeten heeft vorige week schriftelijke vragen gesteld. Daarop is onder andere geantwoord dat de kosten in 2002 inmiddels zijn opgelopen tot 85 mln euro. Dat is toch waarlijk niet niks! En wat zijn de resultaten? Het penitentiaire regime is onderhand, mede door het volume, tot een bijna onaanvaardbaar minimum teruggebracht, niet alleen door het laten verblijven van meerdere individuen tot maximaal vier op een cel, maar ook door gebrekkige faciliteiten en het nagenoeg ontbreken van dagprogramma's. Last but not least is dan de beheersbaarheid van de veiligheid in de penitentiaire inrichtingen in het geding. Dat is voor de Partij van de Arbeid een zeer

belangrijk aspect in deze kwestie. Wij hebben de afgelopen tijd uit de media kunnen vernemen tot welke excessen de uitvoering van deze noodwet heeft geleid en het is de vraag hoe lang het penitentiaire personeel nog beschikbaar is onder dit soort arbeidsomstandigheden.

Op 22 januari jongstleden was de publieke aandacht in Nederland uiteraard geheel in de ban van de landelijke verkiezingen. Misschien heeft daarom menigeen de berichtgeving over de onderhavige kwestie over het hoofd gezien. Op pagina 3 van NRC Handelsblad stond bijvoorbeeld: "Deuren open, sleutels kwijt: bewakers drugskoeriers niet toegerust." Uit het inmiddels verschenen evaluatierapport van bureau ES&E, dat overigens reeds meerdere malen was aangekondigd, ook tijdens de behandeling van de verlenging van de noodwet in de Tweede Kamer, blijkt dat het opsluiten van meer gevangenen in één cel regelmatig tot gevaarlijke of onveilige situaties leidt. Het rapport wijt dat aan gebrekkige bouwkundige voorzieningen in combinatie met onervaren personeel en het ontbreken van detentiedossiers. Dat laatste leidt er ondermeer toe dat het plaatsingsbeleid door een ambtenaar van justitie "bar en boos" wordt genoemd. Gevangenen worden met elkaar op een cel geplaatst zonder dat iets bekend is over hun criminele achtergrond. De vakbonden hebben herhaaldelijk aangegeven grote problemen met deze gang van zaken te hebben. Dit is de situatie in de inrichtingen. En is de justitiële keten inmiddels ontstopt? Kortom, wat hebben de 85 mln euro tot dusverre opgeleverd? Is doorgaan op dit pad in het landsbelang?

Ik kom toe aan de procedurele gang van zaken. In maart van het vorige jaar heeft deze Kamer met grote aarzeling ingestemd met deze noodwet. Dat geldt ook voor de meerderheid van de PvdA-fractie, die zich door praktische bezwaren ervan heeft laten weerhouden met de collega's Witteveen en Jurgens tegen het wetsvoorstel te stemmen. De omstandigheid dat het een tijdelijke maatregel betrof om een noodsituatie het hoofd te bieden heeft een belangrijke, zo niet doorslaggevende rol gespeeld in onze overweging uiteindelijk toch in te stemmen.

Dat wij uiteindelijk slechts met de grootst mogelijke moeite hebben ingestemd met de noodwet kwam